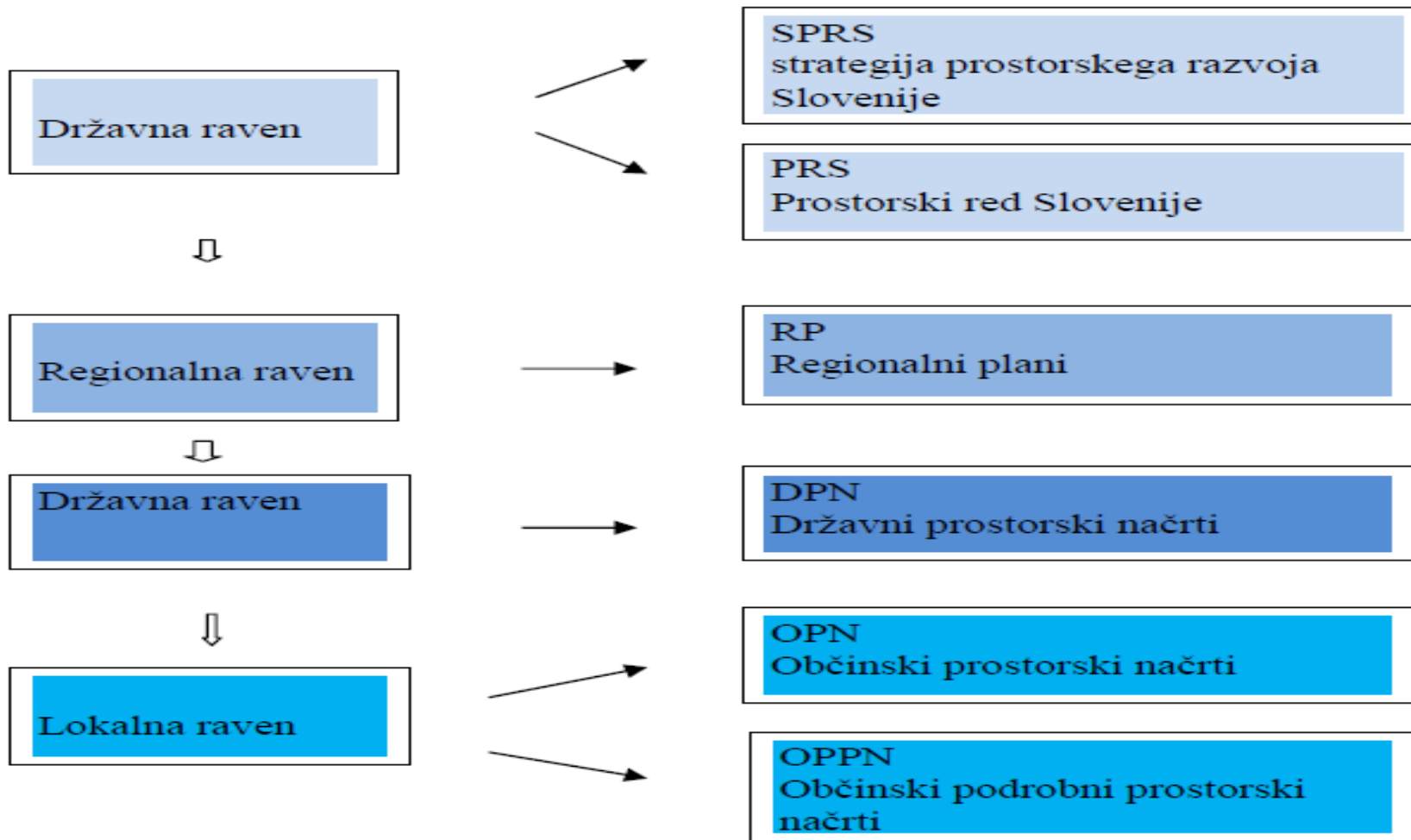

Umeščanje prostorskih ureditev državnega pomena v prostor

Prostorsko načrtovanje

Pravne podlage

- **Zakon o umeščanju prostorskih ureditev državnega pomena v prostor;**
- **Zakon o prostorskem načrtovanju;**
- **Zakon o urejanju prostora;**
- **Uredba o vrstah prostorskih ureditev državnega pomena;**
- **Pravilnik o vsebini, obliki in načinu priprave državnega prostorskega načrta;**

- **Zakon o varstvu okolja, Zakon o ohranjanju narave idr.;**
- **Uredba o enotni metodologiji za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije na področju javnih financ ...**

Splošne določbe

- DPN je podlaga za pripravo PGD (in rudarskih projektov) ter za izdajo dovoljenja za umestitev v prostor (za pridobitev kohezijskih sredstev);
- v postopku priprave DPN je praviloma treba opraviti CPVO in PVO;
- v postopku priprave DPN je treba zagotoviti sodelovanje javnosti;
- strokovne podlage je treba pripraviti v skladu z določbami Uredbe o enotni metodologiji za pripravo investicijske dokumentacije (Pravilnik o DPN to že upošteva).

Prostorske ureditve državnega pomena

- pomembne za prostorski razvoj Republike Slovenije;
- načrtuje jih država (lahko tudi lokalna skupnost, če gre za ureditve skupnega pomena);
- določa jih Uredba o vrstah prostorskih ureditev državnega pomena.

Prostorske ureditve državnega pomena

- **cestna in železniška, zračna, pomorska in rečna prometna infrastruktura;**
- **mejni prehodi in prometni terminali;**
- **energetska in rudarska infrastruktura;**
- **javno komunikacijsko omrežje in omrežja za komunikacijo državnih organov;**
- **ureditve s področja varstva okolja, meteorologije in vodne infrastrukture;**
- **ureditve za potrebe obrambe države in zaščite pred nesrečami.**

Udeleženci v postopku priprave DPN

- pobudnik;
- koordinator;
- investitor;
- izdelovalec DPN;
- izdelovalci strokovnih podlag;
- **nosilci urejanja prostora;**
- prostorska konferenca;
- javnost.

Državni nosilci urejanja prostora

Ministrstva, ki v postopku priprave DPN sodelujejo s smernicami, podatki, strokovnimi podlagami, z usmeritvami in podatki iz lastnih strateških načrtov ter z mnenji in morebitnimi pogoji za podrobnejše načrtovanje.

Lokalni nosilci urejanja prostora

Občine, katerih območje ali del območja je zajeto v območju DPN.

Občina skrbi za enotno zastopanje vseh lokalnih javnih interesov v postopku priprave DPN napram koordinatorju in drugim udeležencem postopka priprave DPN – ne glede na organiziranost izvajanja lokalnih zadev javnega pomena.

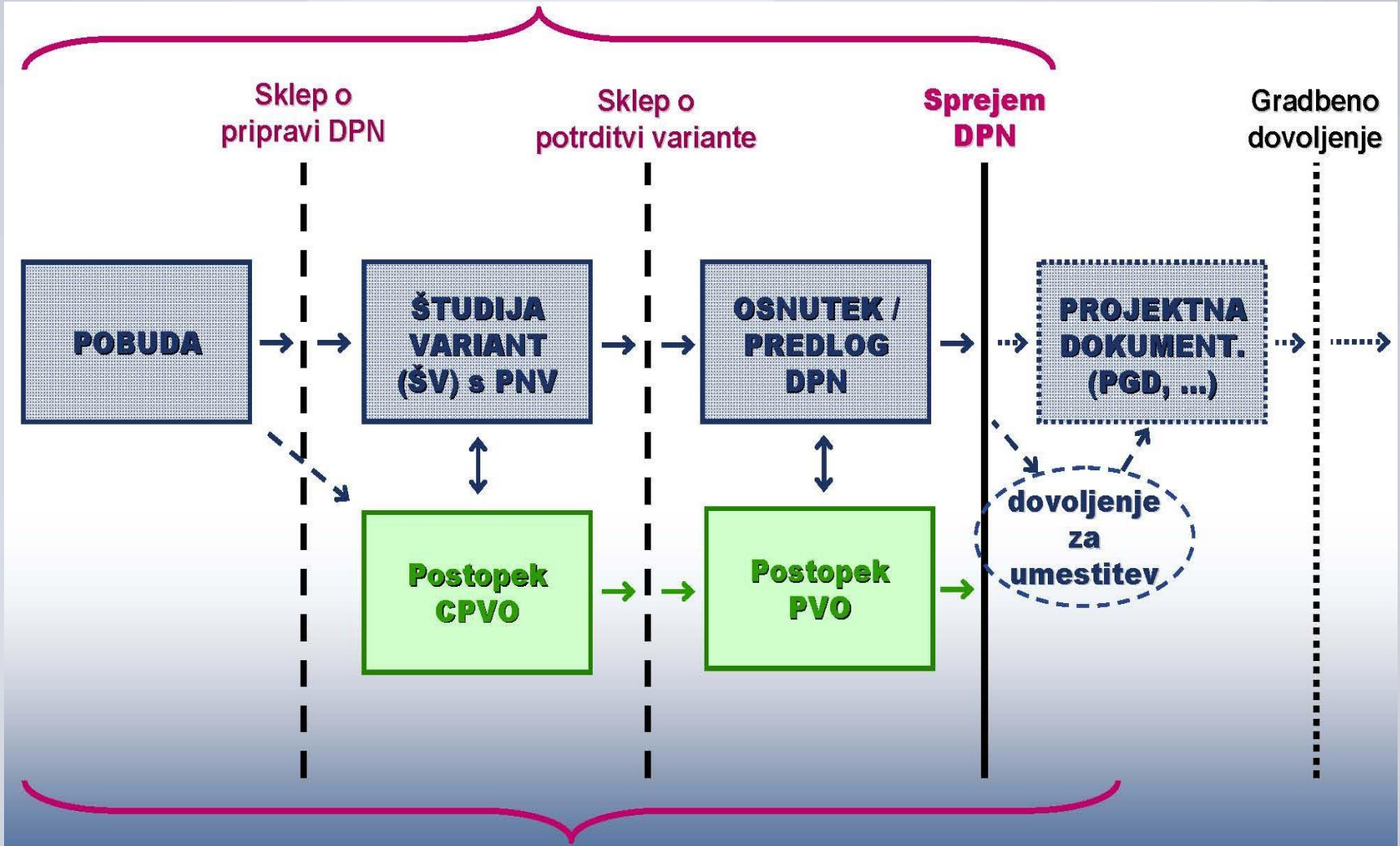
Prostorska konferenca

Stalna delovna skupina koordinatorja in državnih NUP, ki z rednim medsebojnim usklajevanjem in dogovarjanjem določajo aktivnosti, potrebne za učinkovito pripravo DPN ter usklajujejo različne javne interese, vezane na postopek njihove priprave.

Vrste postopkov priprave DPN

- **redni postopek priprave DPN (s CPVO in PVO);**
- **postopek priprave DPN brez PVO;**
- **kratek postopek spr./dop. DPN;**
- **skrajšan postopek spr./dop. DPN.**

Faza odločanja o pripravi DPN:

- priprava pobude;
- sodelovanje javnosti: posvet;
- **smernice NUP**;
- okoljski postopek: odločba glede obveze za izvedbo postopka CPVO (in PVO);
- investicijska dokumentacija: DIIP.

Rezultat: Sklep Vlade RS o pripravi DPN

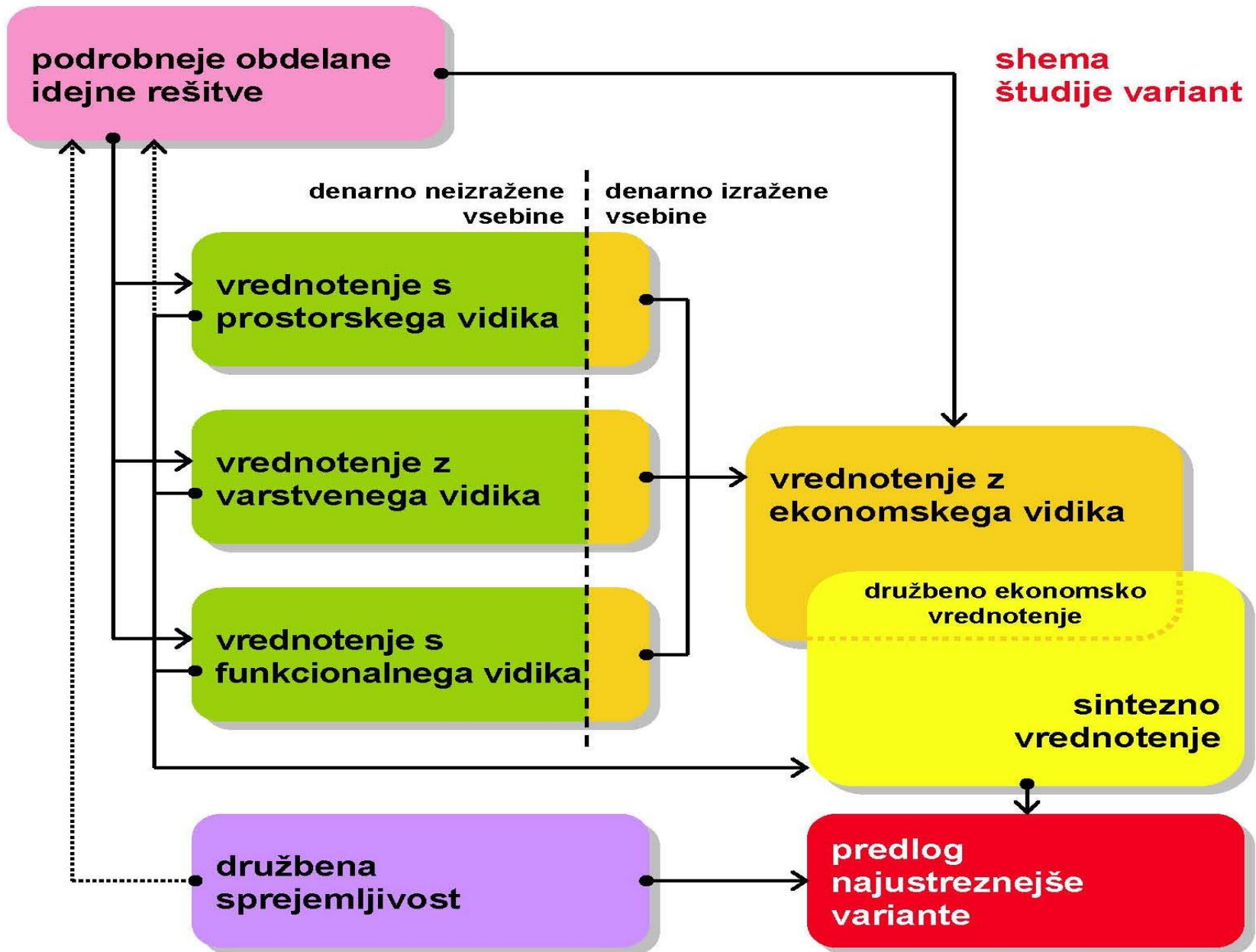

Faza načrtovanja variant:

- izdelava študije variant;
- sodelovanje javnosti: javna razgrnitev in javna obravnava;
- **prva mnenja NUP;**
- okoljski postopek: celovita presoja vplivov na okolje; mnenje o ustreznosti OP;
- investicijska dokumentacija: predinvesticijska zasnova.

Rezultat: Sklep Vlade RS o potrditvi variante

**shema
študije variant**

Faza načrtovanja potrjene variante:

- izdelava osnutka/predloga DPN;
- sodelovanje javnosti: javna razgrnitev in javna obravnava;
- **druga mnenja NUP;**
- okoljski postopek: presoja vplivov na okolje; odločba o sprejemljivosti vplivov plana na okolje;
- investicijska dokumentacija: investicijska zasnova.

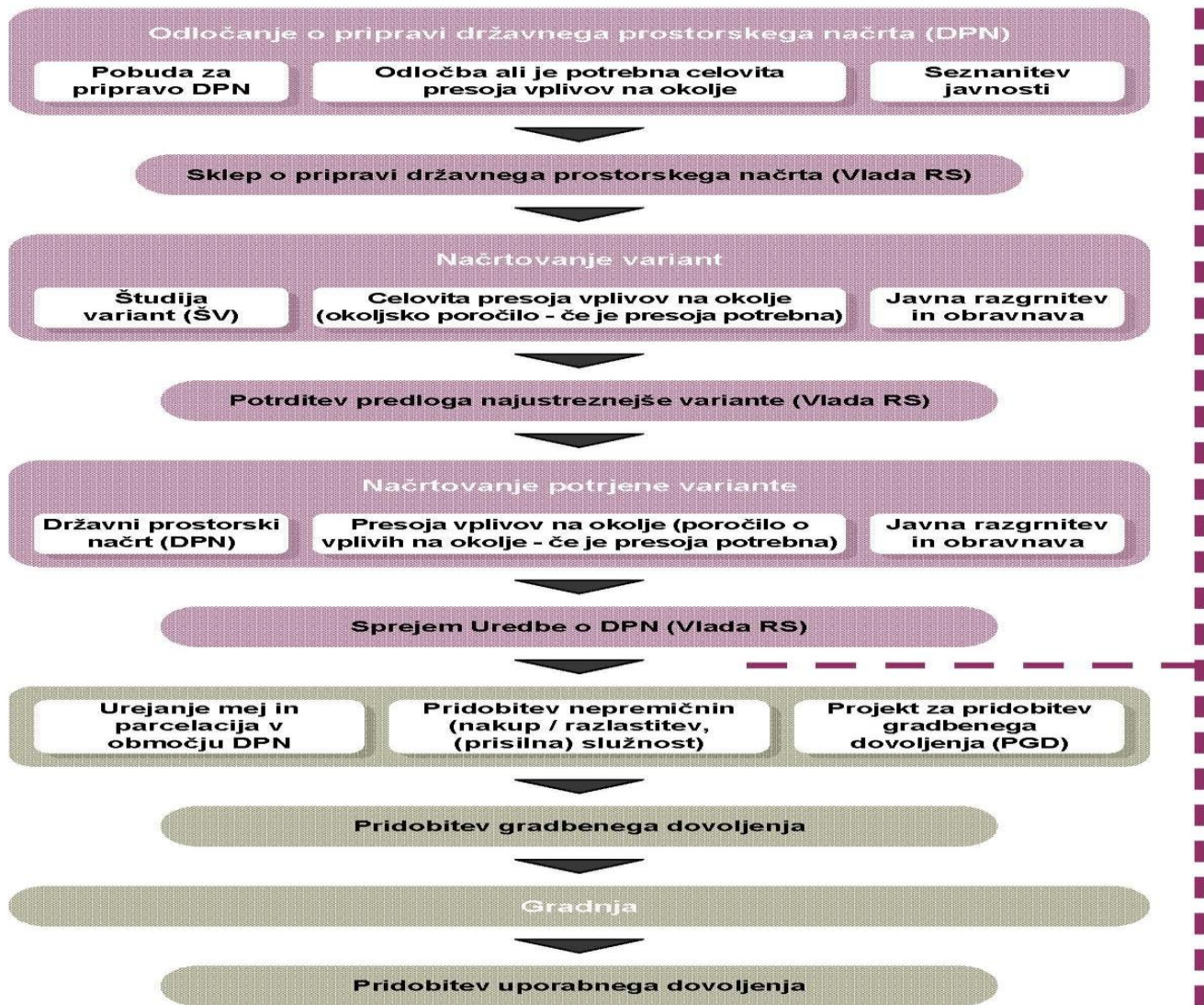
Rezultat: Sprejem Uredbe o DPN

http://www.mzip.gov.si/si/delovna_podrocja/prostor/drzavni_prostorski_nacrti/

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO IN PROSTOR

- [javne razgrnitve in seznanitve](#)
- [obvestila o izvajanju predhodnih arheoloških raziskav](#)
- [poročila s posvetovanj](#)
- [vpogled v postopke priprave državnih prostorskih aktov zakon o umeščanju prostorskih ureditev državnega pomena v prostor \(zupudpp\) drugi predpisi s področja urejanja prostora informativna pregledna karta državnih lokacijskih in prostorskih načrtov,](#)
- [navodila in priporočila](#)
- [digitalni prostorski podatki o državnih prostorskih aktih in prostorskih ukrepih](#)
- [splošne smernice nosilcev urejanja prostora](#)

Faza prostorskega načrtovanja

Faza gradnje

Postopek priprave državnega prostorskega načrta (DPN)

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO IN PROSTOR

Vloga ZZRS v postopkih priprave DPN

Državni varstveni NUP

- Varstveni NUP so tisti NUP, ki sodelujejo tudi v okoljevarstvenih postopkih (CPVO, PVO).
- Med njimi: **Ministrstvo za kmetijstvo in okolje**
- **Direktorat za gozdarstvo, lovstvo in ribištvo.**
strokovna služba: Zavod za ribištvo Slovenije
(v sodelovanju z ribiškočuvajsko službo (?))

Neposredna pravna podlaga-ribištvo:

- Zakona o sladkovodnem ribištvu (ZSRib), Zakona o morskem ribištvu (ZMR-2)
 - **Gradnje objektov**, ki se izvajajo na vodnih zemljiščih, se lahko izvajajo po predhodni pridobitvi soglasja Zavod za ribištvo; ***o sodelovanju pri prostorskem načrtovanju ni govora***, je pa treba posege v ribiški okoliš načrtovati in izvesti na način, da se v največji mogoči meri zagotavlja ohranjanje rib, njihove vrstne pestrosti, starostne strukture in številčnosti;
 - V zvezi z morskim ribištvom ni določb...

Smernice s področja ribištva

- Področja: ribe, posegi v ribiški okoliš, ki lahko vplivajo na ribe
- Splošnih smernic NI
- Dogovor: vloga se pošlje MKGP, ZRS pa v vednost; MKGP nato združi smernice/mnenja in jih pošlje na MOP
- Vlogo za smernice pošljemo: gp.mko@gov.si (samo 1×, hkrati s »kmetijskim«, »gozdarskim«, »lovskim« ter »naravovarstvenim« in »vodarskim« NUP) in v vednost info@zzrs.si
- Kontaktna oseba : Aljaž Jenič, Zavod za ribištvo Slovenije, tel. (01) 244 3402

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO IN PROSTOR

PRIMERI

smernice ZZRS za HE Renke, Trbovlje, Suhadol na srednji Savi

- MKGP smernic ni podal, smo pa analizirali smernice Zavoda za ribištvo. št. 4200-1/2012/2 z dne 28.02.2012.

Iz smernic ZZRS za HE TRS na srednji Savi

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO IN PROSTOR

NUP v uvodnem delu smernic navaja podatke o obstoječem stanju (ZZRS posebej poudarja pomen sulca in njegovih habitatov v donavskem povodju)

Sledijo splošne smernice in

Podrobne smernice s strokovno utemeljitvijo

- Ureditev brežin in struge reke Save
- Ureditev iztočnih delov pritokov Save
- Izgradnja prehodov za vodne organizme
- Prehajanje preko prelivov
- Prehajanje skozi hidravlične turbine
- Trajna povračila škode upravljavcem z ribjimi populacijami

podrobnejši izseki iz smernic ZRSVN za HE HTS

- ZZRS posebej poudarja pomen sulca in njegovih habitatov v donavskem povodju. Sulec je endemit črnomskega povodja in je varovan tako po Habitatni direktivi, kot tudi po Uredbi o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah. Sulec je uvrščen tudi na Rdeči seznam ogroženih živalskih vrst ter zavarovan s Pravilnikom o ribolovnem režimu v ribolovnih vodah. Sulec je kot plenilska vrsta na vrhu prehranjevalnih verig in je krovna vrsta rečnih ekosistemov.

- Izgradnja celotne verige savskih elektrarn bi do nesprejemljive mere prizadela populacijo sulca v reki Savi. Na podlagi historičnih podatkov iz obdobja pred izgradnjo hidroenergetskih objektov na Savi ocenjujemo, da se je v porečju Save areal sulca v zadnjem stoletju že močno zmanjšal. Recentni podatki kažejo, da sulca v Savi Dolinki skoraj ne najdemo več. Na odseku od sotočja Save Dolinke in Save Bohinjke do sotočja s Tržiško Bistrico je populacija sulca v relativno ugodnem stanju, medtem ko dolvodno od sotočja s Tržiško Bistrico do Medvod sulca skoraj ni več. Razlog za slabo stanje sulca na tem delu Save je v spremembi habitata, ki jo je povzročila izgradnja HE Mavčiče in HE Medvode, ki sta obe tudi brez funkcionalne ribje steze.

- Sulca ni več v izlivnih delih Upnice, v Kamniški Bistrici, Gračnici in Paki. V Poljanski Sori in Sori se je sulec ohranil, tako da predstavljata ta dva vodotoka enega najboljših sulčjih revirjev. V Savi od Medvod do Kresnic živi ena najštevilčnejših in najvitalnejših populacij sulca v porečju Save. Od Litije do državne meje s Hrvaško pa je sulca zelo malo. Druga najštevilčnejša in najvitalnejša populacija sulca je v porečju Ljubljanice (Zabric, 2008).
- S stališča ribištva, ohranjanja ribjih populacij ter njihovih habitatov in predvsem zaradi pomena ohranitve populacije sulca ocenjujemo, da je nujno potrebno ohraniti obstoječi odsek Save od HE Medvode do Kresnic nespremenjen ter ohraniti kvaliteto, povezanost in celovitost habitatov Save, Sore s Poljansko Soro in Ljubljano.

Iz analize smernic HE TRS na srednji Savi

- smernice se smiselno upoštevajo pri izdelavi OP in PVO, upoštevajoč območje, ki je predmet tega DPN. Država je podelila koncesijo za izrabo reke Save za proizvodnjo električne energije za območje med HE Medvodami in Suhadolom (zgornjo vodo HE Vrhovo). Zato bi bilo treba poiskati načine za zaščito omenjenih vrst rib na drugih rekah po Sloveniji (npr. pritoki reke Save,
- Savinja – tu se ne načrtujejo hidroelektrarne). V NEP je ta del srednje Save predvidena za energetska rabo. V ta namen Zavod za ribištvo Slovenije izdeluje strokovne podlage, katera območja na drugih rekah so primerna za zaščito omenjenih vrst.

Tretji del smernic ZZRS HTS

- Potrebno je izdelati študijo o vplivih spremembe temperature in kvalitete vode ter hidrologije in hidravlike reke Save (hitrosti, pretoki) v primeru izgradnje celotne verige savskih elektrarn od Medvod do državne meje s Hrvaško ali le dela te verige na ribe in njihove habitate.

Iz analize smernic Za HE HTS

- se smiselno upošteva; izdelava študija, ki bo preučila celoten odsek srednjega odseka reke Save z vidika vplivov hidrologije in hidravlike reke Save na ribe in njihove habitate.
- Kemična in temperaturna analiza območja zaradi HE ni potrebna (na kemično sestavo HE nimajo vpliva, na temperaturni vpliv pa je že izdelana dokumentacija, ki prikazuje, da HE nimajo negativnega vpliva).

Podrobnejši primer iz smernic HE TRS

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO IN PROSTOR

- Vsak poseg v ribiški okoliš mora biti načrtovan in izveden na način, ki v največji mogoči meri zagotavlja ohranjanje rib, njihove vrstne pestrosti, starostne strukture in številčnosti (*19. člen ZSRib*) tako, da se struge, obrežja in dna vodotokov ohranja v čim bolj naravnem stanju, da se ohranja obstoječa dinamika, hidromorfološke lastnosti in raznolikost vodotokov, da se objekti gradijo na način, ki ribam omogočajo prehod ter da se ohranja naravna osenčenost oz. osončenost struge in brežin.
- Dela naj bodo načrtovana in izvedena tako, da se ohranja povezanost oziroma celovitost vodnega prostora

- Prepovedano je posegati oziroma vznemirjati ribe na drstiščih rib med drstenjem in v varstvenih revirjih (25. člen ZSRib). Dela, ki lahko vplivajo na kakovost vode in vodni režim, se mora načrtovati in opraviti izven drstnih dob ribjih vrst, ki poseljujejo vodni prostor (glej Tabeli 2 in 3).

- Ob predvidenih delih v vodnem ali priobalnem zemljišču je potrebno vsaj 7 dni pred začetkom gradnje obvestiti ribiške družine Litija, Zagorje, Trbovlje, Hrastnik in Radeče o začetku gradnje, da se lahko izvede intervencijski odlov rib (*6. in 28. člen ZSRib*) na mestu posega oziroma predelu, kjer je ta vpliv še lahko prisoten. Če bodo dela potekala etapno in daljše časovno obdobje, mora izvajalec obvestiti omenjene ribiške družine o vsakem novem posegu v vodna ali priobalna zemljišča, tako da se lahko intervencijski odlovi rib po potrebi opravijo pred vsakim novim posegom v strugo vodotoka (*4. in 61. člen ZSRib*).

- *V skladu s 57., 58. in 59. členom ZSRib mora investitor ribiškimi družinam Litija, Zagorje, Trbovlje in Hrastnik povrniti škodo na ribah, do katere bi prišlo zaradi gradnje ali obratovanja HE Renke, IHE Trbovlje in HE Suhadol. o Odpadkov in gradbenega materiala se v vodotoke, na vodna in priobalna zemljišča ne odlaga (68. člen Zakona o vodah, Ur. l. RS, št. 67/2002, 110/2002-ZGO-1, 2/2004-ZZcJrl-A, 41/2004-ZVO-1, 57/2008).*

- V analizi smernic je določeno, da se podane smernice smiselno upoštevajo pri izdelavi strokovnih podlag in nadaljnjem načrtovanju. Ne upoštevajo se zahteve za odškodnine, saj le te niso predmet DPN, ampak se urejajo v postopkih po sprejetju DPN

Primer 2 : iz smernic ZZRS za DPN za HE Mokrice

ZZRS, št. 420-399/2009/3, z dne 31.3.2010, vsebina je razdeljena po poglavjih:

- Prikaz upravljanja ribiških revirjev in drstič ribjih vrst na območju DPN za HE Mokrice
- Varstvo
- Preprečevanje onesnaževanja voda
- Varovanje ribjih vrst in drstič
- Ureditev nadomestnih habitatov
- Monitoring
- Obveščanje izvajalca ribiškega upravljanja

Primer uredbe :

HE Mokrice člani , ki najbolj tangirajo področje ribištva

3. člen-podrobnejši pogoji za določitev izjeme od doseganja dobrega stanja voda

4. člen-izjema od doseganja dobrega stanja voda

5. člen (predmet državnega prostorskega načrta)

Državni prostorski načrt določa naslednje prostorske ureditve:

- hidroelektrarna Mokrice (v nadaljnjem besedilu: hidroelektrarna) z jezovno zgradbo, akumulacijskim bazenom, visokovodno-energetskimi nasipi, drenažnimi kanali in drugimi pripadajočimi ureditvami (transformator, stikališče, prelivni objekt, odlagališča za sedimente, poglobljanje struge),

- priključni daljnovod za vključitev hidroelektrarne v omrežje,
- prehod za vodne organizme in drstišča,
- ureditve za zavarovanje brežin na območju bazena,
- ureditve za reguliranje globine podzemne vode in zaščito pred njenimi vplivi,
- ureditve izlivnih delov pritokov Save,
- ureditve za zagotavljanje poplavne varnosti objektov in naselij Mihalovec, Loče in Rigonce,
- dostopi do vode za namakanje, zajem požarne vode, za zaščito in reševanje ter rekreacijo,

- protierozijska zaščita na območjih zunaj bazena,
- splavnica ob jezovni zgradbi in rečni pristanišči,
- vzhodna obvoznica Brežic,
- ureditev športnorekreacijskega območja Grič,
- ureditev športnorekreacijskega območja Mostec,
- ureditev območja za rekreacijo pri Prilipski mrtvici,
- ureditve državne kolesarske povezave ter lokalnih kolesarskih povezav na območju državnega prostorskega načrta,
- ureditev nadomestnih habitatov in mirnih območij ter druge ureditve za ohranjanje narave.

7. člen-raba zemljišč

16. člen -prehod za vodne organizme pri jezovni zgradbi in drstišča

17. člen -preureditev izlivnega dela Krke

18. člen -ureditev izlivnih delov drugih pritokov Save

20. člen -ureditev dostopov do vode v akumulacijskem bazenu, privezi za čolne in steza za športni ribolov

25. člen-ureditev športnorekreativskega območja Grič

27. člen-ureditev območja za rekreacijo pri Prilipski mrtvici

44. člen -splošni ukrepi za ohranjanje narave

- 45. člen - nadomestna habitata in mirna območja
- 46. člen - druge ureditve za ohranjanje narave
- 47. člen - čas izvajanja del z vidika ohranjanja narave
- 48. člen - prenos zemljišč na območjih nadomestnih habitatov in območja renaturacije Gabernice v upravljanje
- 54. člen - varstvo voda
- 55. člen - sorazmerni ukrepi za ublažitev škodljivih vplivov na stanje voda
- 59. člen - etapnost izvedbe
- 60. člen – monitoring
- 62. člen - organizacija gradbišča
- 63. člen - dodatne obveznosti
- 64. člen - ukrepi za omilitev čezmejnih vplivov na okolje